

2 ÅRSPLAN FOR BORHAUG BARNEHAGE

Kontakt barnehagen:

Mobil, styrer:	90 79 77 34
Mobil, Muslingan (f. 2023):	94 80 91 13 - 46 82 41 41
Mobil, Sjøstjernen (f. 2022):	94 51 11 38 - 46 82 88 77
Mobil, Lettmatrosen (f. 2021):	46 91 74 63 - 46 82 90 44
Mobil, Matrosen (f. 2020):	46 92 09 25 - 46 82 88 68
Mobil Kapteinan (f. 2019):	94 51 11 37 - 46 83 30 53

Besøksadresse: Borhaug barnehage, Postveien 13, 4563 Borhaug

Epostadresse: borhaug.barnehage@farsund.kommune.no

Hjemmeside: <http://borhaugbhg.no>

ÅRSPLAN 15.08.2024 – 14.08.2026

FOR BORHAUG BARNEHAGE I FARSUND KOMMUNE

INNHALDSFORTEGNELSE:	Side:
Innledning	3
Presentasjon av barnehagen – hvem er vi?	3
Mål og retningslinjer	4
Verdigrunnlag	5
♦ Visjon	
♦ Verdier	
SMART oppvekst	6
Sosial kompetanse	7
PERMA+B	7
Formål og innhold	8
♦ Omsorg	
♦ Danning	
♦ Lek	
♦ Læring	
♦ Språk og kommunikasjon	
♦ Mangfold, likeverd og likestilling	
♦ Bærekraftig utvikling	
Barns medvirkning	12
Samarbeid	13
♦ Foreldresamarbeid	
♦ Samarbeid med andre instanser	
Oppvekst – Farsund	14
Andre fokusområder i denne perioden	15
Overganger	19
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	20
Progresjon	21
Fagområder	21
♦ Kommunikasjon, språk og tekst	
♦ Kropp, bevegelse, mat og helse	
♦ Kunst, kultur og kreativitet	
♦ Natur, miljø og teknologi	
♦ Antall, rom og form	
♦ Etikk, religion og filosofi	
♦ Nærmiljø og samfunn	
Barnehagens Internkontroll system	25
Trafikksikker barnehage	25

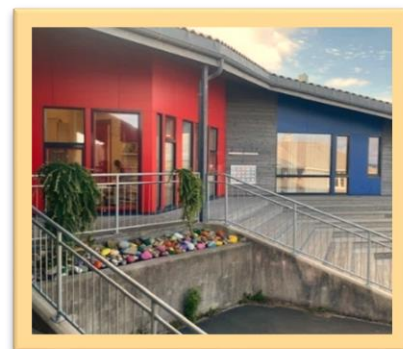
Innledning

Årsplanen skal være et arbeidsdokument og verktøy for personalet i barnehagen, og den skal brukes for å sikre kontinuitet og progresjon. Årsplanen danner grunnlag for det pedagogiske innholdet, valg av tema og aktiviteter gjennom året. Som vedlegg til årsplanen har vi laget vår egen arbeidsplan som inneholder både progresjonsplan, reflekterings og vurderingskriterier over ulike tema, spørsmål og praksis, og dermed sikre vårt arbeid for å omsette teori og planer til pedagogisk praksis. Årsplanen skal være retningsgivende for personalet slik at barnehagen blir styrt i en bevisst og tydelig retning.

Årsplanen gir informasjon til foresatte, samarbeidspartnere og andre interesserte om hva vi fokuserer på, hvordan vi jobber og hvilke verdier og holdninger som er viktige for oss. Årsplanen er ett viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen

Årsplanen vår bygger på rammeplanen.

Vi jobber målrettet for en felles plattform av kompetanse i personalgruppa. Årsplanen fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Presentasjon av barnehagen – Hvem er vi?

Borhaug barnehage er en av Farsund kommune sine to kommunale barnehager.

Det har vært barnehage her på denne adressen siden 1993.

I 1998 ble den utvidet med ett bygg, som vi i dag kaller Sjekta og i 2016 kom det nyeste bygget som i dag er Skøyta. Vi har pr. i dag 2 store avdelinger med 5 grupper.

Barnehagen ligger sentralt plassert i hjertet av bygda og har et variert og innholdsrikt nærmiljø når det gjelder både natur og kultur. Vi har Borhaug skole som nærmeste nabo, og vi har ett godt samarbeid der vi er så heldige at vi kan få låne mange av skolens muligheter og fasiliteter. Barnehagen har ett flott utelekeområde i tillegg til gode turområder som er like i nærheten, der barna får utfolde seg i lek og aktivitet.

I vår barnehage har vi med god erfaring delt barna inn i fem aldersgrupper. Det er da de faste voksne som følger barna på turer, i samlingene og i andre tilrettelagte aktiviteter. Vi ønsker med dette å gi utfordringer tilpasset - alder, interesser, kunnskaper, ferdigheter, forutsetninger og behov. Gjennom glede, lek, aktiviteter, nysgjerrighet og utfordringer, får barna et pedagogisk opplegg som gir dem læring ut fra deres ståsted og alder. Ved at barna hver dag er sammen med jevn gamle vil de lettere inspirere hverandre gjennom egne erfaringer og kunnskap. Når barna er sammen i aldersinndelte grupper er det lettere å arbeide i forhold til progresjon. Selv om det er samme hovedtema for alle, blir det utført og tilpasset til den gruppa de er på.

Barna får mulighet til å være sammen med de andre barnegruppene på tvers av alder både på morgenen og ettermiddagen, i lek ute og inne i løpet av barnehagedagen og noen felles opplegg.

For Kapteinan – de eldste barna i barnehagen - ønsker vi å gi noen ekstra opplevelser det siste året i barnehagen, som blant annet å dra på lengre taxiturer, byturer og andre turer i kommunen. De har også jevnlig besøk på Borhaug barneskole, den idylliske Gulbua og ellers i nærmiljøet på Borhaug.

Ett av høydepunktene er overnatting i barnehagen mot slutten av barnehageåret.

På høstens foreldremøte i Kaptein-året gis det informasjon om det siste året i barnehagen.

Mål og retningslinjer

Barnehagen i Norge sees på som det første frivillige trinnet i utdanningsløpet. Barnehagen skal gi en god start og bidra til barns utvikling gjennom omsorg, lek og læring.

Barnehageloven

§1 Formål

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

(Endret ved lov 19 des. 2008 nr. 119 (ikr.1 aug. 2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 828).

§2 Barnehagens innhold

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet.

Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.

Barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur.

Barnehagen skal formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller.

Departementet fastsetter nærmere regler om barnehagens innhold og oppgaver (rammeplan) ved forskrift.

Barnehagens eier kan tilpasse rammeplanen til lokale forhold.

Med utgangspunkt i rammeplan for barnehagen skal samarbeidsutvalget for hver barnehage fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.»

Endret ved lover 18 juni 2010 nr. 26 (ikr.1 aug.2010 iflg. res. 18 juni 2010 nr. 827), 17 juni 2016 nr. 66 (ikr.1 aug.2016 iflg. res. 17 juni 2016 nr. 674).

Rammeplan

Rammeplanen er en forskrift til barnehageloven og gir retningslinjer for verdigrunnlag, innhold og oppgaver. Det er et arbeidsredskap for å sikre en livslang læring og en helhet i barnas utvikling. Rammeplanen gir styrer, pedagogiske ledere og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehages virksomhet. Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet.

Stortinget har i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) fastsatt overordnede bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver, jf. § 1, § 1a, § 2, § 3, § 4 og § 5. Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (rammeplanen) fastsetter utfyllende bestemmelser om barnehagens innhold og oppgaver.

VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid»
(Rammeplanen 2017: s. 7)

«Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse»
(Rammeplanen 2017: s. 7)

Det er ikke nok å ha ett fint bygg og bra lekeplass. Bygget skal fylles med liv, latter, læring, omsorg og utfordringer for store og små. Det er viktig at barn, foreldre og personalet trives i barnehagen. Det er når vi jobber sammen at vi blir gode!

I Borhaug barnehage har vi både en visjon og flere verdier. Vi ønsker at visjonen vår skal si noe om hvem vi skal være – og for hvem. Visjonen er på mange måter ryggraden vår – den skal prege alt vi gjør, hva vi streber etter og legger til rette for, og hvordan vi forholder oss i relasjon til andre. Vi vil at alle barn skal oppleve trygghet i barnehagen. At de får en god «ballast» for livet, at alle blir sett, hørt og anerkjent gjennom trygge og varme ansatte. Vi ønsker at hverdagen skal inneholde trygghet, raushet, humor og sosial kompetanse. Vi vil være delaktige i å fylle barndommen med gode minner og opplevelser og at barna skal se på tiden i barnehagen med glede og «stjerner i blikket».

Trygghet –

Alle skal føle seg trygge. Trygghet når det gjelder å bli sett og hørt og at vi er viktige som mennesker. De ansatte ser barnas behov i lek, hverdagsaktiviteter og i samspill med andre. Vi skal være varme og trygge ansatte som rommer alle følelser.

Raushet –

Vi skal vise toleranse og respekt gjennom å godta hverandres likheter og ulikheter. For å bli behandlet likt må vi behandles ulikt. Gjennom å stille krav til hverandre viser vi at vi har tro på at vi kan få ting til. Å være raus er å hjelpe, lytte og å gi av seg selv til andre.

Humor –

Barnehagen skal være en plass der vi trives og kjenner på god stemning og gode relasjoner hos både barn, foreldre og ansatte. Vi kan glede oss selv og andre med smil og latter. Det er godt med latter i hverdagen, glimt i øyet, felles historier og lekenhet. God stemning hos personalet smitter over til barna. Det kan gjøre det vanskelige litt mindre vanskelig.

SMART OPPVEKST – SOSIAL KOMPETANSE

«Barnehagen skal ha helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen»

(Rammeplanen 2017: s 11)

Å forholde seg til andre er kanskje det mest vesentlige barnet lærer i barndommen.

Smart oppvekst er oppdragelse satt i system. Hos oss får barn tillit til egne evner. De lærer å tro på seg selv, være nysgjerrige, fantasifulle og kreative, de uttrykker sine tanker og refleksjoner på varierte måter. Barn lærer å ta vare på seg selv og andre i et fellesskap. Det er rom for å være annerledes, men også lik.

Vi legger vekt på at barna ikke bare skal lære seg å ha respekt for alle, men at alle, også vi voksne skal ha respekt for barna. Vi jobber utfra styrker og møter barn med større forståelse.

For å styrke barnas utvikling av sosial kompetanse bruker vi et tankesett som bygger på 20 ulike karakteregenskaper. Gjennom verdiene til SMART (Styrkefokus, Medvirkning, Anerkjennelse, Relasjoner og Trening) får vi inspirasjon, faglig påfyll og verktøy som vi kan bruke i hverdagen.

Vi vil at barna skal bli møtt av kompetente og tilstedeværende voksne som undrer seg sammen med barna, som anerkjenner barnets sårbarhet, følelser og deres behov for å høre til i fellesskapet.

Alle barn skal være inkludert og føle seg som en verdifull bidragsyter. Alle skal bli sett, hørt og tatt på alvor. Barna i barnehagen skal oppleve at verdiene våre som er *trygghet, raushet og humor* blir ivaretatt og praktisert.

Vi vil gi barna en god start og nyttige redskaper til å møte de utfordringer og gleder livet vil gi dem.

Vi involverer foreldrene i arbeidet med barnas styrker gjennom foreldresamtalene, foreldremøter og synliggjøring iblant annet garderoben.

Sosial kompetanse legger grunnlaget for hvordan man møter verden på en god måte, hvordan man ivaretar andres så vel som egne behov. Det utvikles ikke av seg selv, men må tilegnes gjennom målrettet læring og egen erfaring gjennom deltakelse.

Dette innebærer at de skal lære å ta vare på seg selv og kunne håndtere både de positive og de utfordrende sidene ved livet. Når barna slutter i barnehagen ønsker vi at de skal være robuste nok til sitt neste kapittel i livet.

En robust karakter er viktig når barnet som ungdom og voksen skal forme sitt eget liv og lære å utvikle holdninger og stå for egne meninger. Robusthet er å kunne holde ut og ikke gi opp, selv om ting kan være vanskelig.

Når vi anerkjenner barnas karakteregenskaper er vi med på å støtte barnas selvfølelse, som igjen gir barna et godt selvbilde. Med et godt selvbilde vil barna bedre kunne håndtere, prøve, feile, øve og mestre.

Når vi arbeider med SMART-oppvekst får alle et felles språk og felles opplevelser. I Borhaug barnehage velger vi å ha ekstra fokus på to egenskaper hver måned. Ved hjelp av dette har vi tro på å skape en helhet på tvers av alle avdelinger. Alle har lettere for å observere og gi tilbakemelding når barna bruker en av disse styrkeegenskapene i sin hverdag. SMART vil bli praktisert ulikt på avdelingene med tanke på alder, utviklingsnivå og progresjon. Men vi har et felles mål; å være aktivt til stede når barna bruker egenskapene i hverdagen. Vi oppmuntrer og støtter barna i å finne sine styrker og karakteregenskaper og bygge videre på det. I Borhaug barnehage har to av lederne gått ett år på trenerutdanning i SMART-oppvekst. De kan nå lede endringsprosesser basert på et styrkebasert tankesett i arbeidet med personal, barn og unge.

PERMA + B – en modell for glede og lykke

Det er den amerikanske psykologiprofessoren Martin Seligman som har laget denne modellen. I denne modellen beskriver han hva et menneske trenger for å oppleve denne typen lykke og glede. Det er når vi er i en tilstand av tilfredshet, flyt eller harmoni at vi fungerer best, lærer best og opplever livsmestring. Når vi er lykkelige, er vi den beste utgaven av oss selv.

P = Positive følelser

E = Engasjement

R = Relasjon

M = Mening

A = Avslutte med tilfredshet

+

B = (Body) – Kropp og helse

FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagen skal i samarbeid med og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling.»

(Barnehaeloven § 1 Formål, 1. ledd)

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.»

(Rammeplanen 2017: s. 19)

Vårt mål er at –

«Hvert barn i Borhaug barnehage skal bli møtt, sett og hørt av voksne som er pålogget og emosjonelt tilgjengelig.»

I barnehagen ses arbeidet med omsorg, dannelse, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon, som deler i en sammenhengende helhet. Barnehagen skal være opptatt av selve læringsprosessen og anerkjenne barndommens egenverdi og gi den beste støtte til det enkelte barns utvikling.

I Borhaug barnehage jobber vi for at alle barn skal ha en grunnleggende trygghet i at «jeg som menneske er viktig og betydningsfull». Vi vil at barna skal være rustet med en sunn selvtillit og en trygg selvfølelse når de forlater barnehagen. Barna skal oppleve og erfare samarbeid og vennskap, være nysgjerrige og utforskende sammen med andre barn og voksne – og møte voksne som ser dem innenfra og for den de er.

OMSORG

«Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel»

(Rammeplanen 2017: s 19)

Alle barn skal møtes med omsorg. Omsorg er når vi viser at vi bryr oss om andre med det vi sier eller gjør. Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel. I barnehagen skal alle barn oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Personalet skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner som grunnlag for trivsel, glede og mestring.

Omsorg handler om å hele tiden stå i en relasjonell forbindelse til andre, noe som krever en kontinuerlig bevissthet på hvem man er i dette møte. Som voksen i relasjon til barn ligger det et ansvar i at vi sørger for varme og omsorgsfulle relasjoner preget av trygghet. Dette krever at vi har et «varmt blikk» i alle de daglige møtene hvor barna opplever voksne som virkelig ser de.

Det kan høres ut som en selvfølge, men i en hektisk hverdag med mye som skjer på samme tid krever det øvelse og en bevissthet. Hvem ønsker jeg å være for barna?

Omsorg handler også om hvordan vi fremstår som grensesettere. Grensesettere som er forutsigbare og tydelige, samtidig med det varme og anerkjennende blikket.

DANNING

«Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.»

(Rammeplanen 2017: s 21)

Dannelse handler på mange måter om å bli til som et selvstendig individ med egne tanker og meninger samtidig som man klarer å innpasse seg og fungere i samspill med andre. Å være til i verden og kreve sin plass akkurat sånn som man er, samtidig som man gir andre plass i fellesskapet. Dannelse skjer i alt vi gjør og opplever. Det er alle opplevelser, erfaringer, samtaler og i lek, at barn både kan gi uttrykk for sin opplevelsesverden, samtidig som de møter andres forståelse av verden og perspektiver. Det er i disse møter man dannes og blir til som menneske – og slik kan vi forstå at dannelsen er en livslang reise.

Det er derfor viktig at vi som voksne i barnehagen har en grunnleggende forståelse for hva dannings er, og hvordan vi lar dette prege vårt arbeid og væremåte på en hensiktsfull måte.

Det å kunne forstå egne følelser og andres følelsesuttrykk er helt essensielt for å kunne fungere sosialt og i samspill med andre. Følelser er en stor del av et barns liv, og det kan ofte være krevende å forstå og håndtere. Det å både forstå sine følelser, klare å regulere sitt eget følelsesuttrykk og samtidig utarbeide en evne til å kunne sette seg inn i andres opplevelse er en viktig del av å dannes og bli til.

Vi Borhaug barnehage er opptatte av å anerkjenne barns følelser, vi speiler, setter ord på, forklarer og støtter barna slik at de på sikt er i stand til å forstå og kunne sette ord på sin indre følelsesverden – samtidig som de klarer å gi rom for andres behov og uttrykk. Slik ser vi for oss at vi kan støtte barna i deres begynnende dannelsesprosess, og på den måten bidra til å bygge robuste barn – barn som evner å stå støtt i utfordrende situasjoner og følelser samtidig med empati og omsorg for de rundt seg.

LEK

«Barnehagen skal gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter.»

(Barnehageloven §2 Barnehagens innhold, 2 ledd)

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.»

(Rammeplanen 2017: s. 20)

Å kunne leke er en grunnleggende ferdighet i barnehagen. Vi vil at alle skal ha noen å leke med i Borhaug barnehage – og leken skal ha en fremtredende plass. Leken har egenverdi og en viktig del av barnas liv, og det skal være en lystbetont aktivitet. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen.

Barnekonvensjonen artikkel 31 sier at «alle barn har rett til å leke.»

Leken er selve grunnstammen i alle aktiviteter i barnehagen. I leken bearbeider barna inntrykk og opplevelser og lever ut følelser det ellers kan være vanskelig å gi uttrykk for. Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. De lærer sosiale spilleregler og koder til godt samspill med andre. For barna er leken et mål i seg selv, den gir grunnlag for trivsel og skaper mening i hverdagen.

I løpet av tiden i barnehagen skal vi legge til rette for ulike former for lek.

Dette gjør vi ved å veksle mellom frilek, lekegrupper, små grupper, organisert lek og lek der de voksne er med på barnas premisser.

Vi ønsker å skape arenaer der lek og læring er gøy. Gjennom å være oppmerksomme og veksle mellom å være aktivt til stede, veiledende og deltakende i lek, skal vi bidra til at leken utvikles og blir mer kompleks etter hvert.

Det er de voksnes ansvar at alle barn får delta i leke fellesskapet.

De voksne må være til stede og veilede barna i lek. Tilstedeværende voksne som tenker progresjon og legger det fysiske rommet inne og ute til rette for god lek vil gjøre leken enda mer spennende. Det fysiske rommet ute og inne skal innby til lek.

LÆRING

«Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.»

(Barnehageloven §2 Barnehagens innhold, 5 ledd)

«I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.»

(Rammeplanen 2017: s 22)

Det er mye små barn skal erfare og finne ut av. Barn lærer med hele seg, og tar i bruk ulike strategier for å lære. Noen lærer gjennom å observere. Noen lytter til det andre forteller, mens andre utforsker aktivt selv med hele kroppen.

Barn trenger erfaringer sammen med sine nære voksne hvor de opplever at det å undre seg er spennende. Evnen til undring vokser ikke fram av seg selv, men krever tilstedeværende voksen med en evne til å fange opp barnas interesser og bygge videre på dette.

Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Læring skjer i alle situasjoner i løpet av dagen, både i relasjon mellom barn og i spillet mellom barn og voksne. Vi skal undre oss sammen med barna, fortelle og svare på spørsmål og hjelpe barn til selv å finne svar på spørsmål. De voksne skal se muligheter hos barnet og ikke begrense det.

Dette er viktig for at barna skal få tro på seg selv og tørre å ta nye utfordringer.

Grunnleggende viktig for all læring er at barnet blir anerkjent slik det er. Barns iver og motivasjon for å lære er fantastisk. Vi skal ta utgangspunkt i det enkelte barns utvikling og støtte dets undring, nysgjerrighet, kreativitet og lærelyst. For å kunne lære og utvikle seg, er barn avhengig av å være trygge og ha en god relasjon til andre barn og voksne i barnehagen. Alle barn i Borhaug barnehage skal bli sett og medvirke gjennom dagen.

Det fysiske miljøet i Borhaug barnehage skal inspirere og motivere barn til lek og læring. Valg av utstyr, leker og oppslag skal både inne og ute synliggjøre og inspirere barn til dette. Disse valgene skal i hovedsak styrke arbeidet med sosial kompetanse, natur og uteliv, realfag og språk. Barna skal møte bevisste og engasjerte voksne.

SPRÅK OG KOMMUNIKASJON

«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.»

(Rammeplanen 2017: s 23)

Språket utvikles hele livet og i barnehagen foregår språkstimuleringen i alle aktiviteter vi gjør. I rolleleken bruker barna språket i kommunikasjon med sine lekevenner. De prater sammen, utveksler tanker om det som skal skje og det som har skjedd. I leken bruker barna språket på eget initiativ. Barn lærer språk gjennom å bruke og høre det i meningsfulle situasjoner og gjennom engasjement i språklige aktiviteter. Språkutviklingen er ulik fra barn til barn. Vi i personalet skal følge opp barn som trenger litt ekstra språkstimulering, og vi skal legge til rette for et rikt språkmiljø for alle.

Flere av våre ansatte kan kommunisere med Norsk Med Tegnstøtte (NMT), også omtalt som Tegn-til-tale. Vårt mål er at flere skal jevnlig kurses i NMT slik at alle grupper kan bruke det. Det vil da være ett av våre verktøy slik at NMT kan være en ressurs for alle barn, enten de er hørselshemmet, har språkproblemer, er for små til å ha utviklet talespråk eller er fremmedspråklige.

Det er et supplement og ikke et alternativ til talen, siden målet alltid vil være å utvikle talespråket. Dersom talen allikevel ikke utvikles som forventet, har man samtidig sikret barnet en alternativ kommunikasjonsform.

MANGFOLD, LIKEVERD OG LIKESTILLING

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.»

(Rammeplanen 2017: s 10)

Hos oss starter vi det nye barnehageåret med et fokus på å bli trygg, kjent og skape gode relasjoner med hverandre. I august/september har vi om vennskap og fellesskap, og i oktober har vi «å bry seg». Der skal vi bruke styrkene fra SMART som Omsorg, Humanisme og Ansvarsbevissthet.

I Borhaug barnehage skal barn få det samme tilbudet uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn.

Vi vil gi alle like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Barnehagen skal bidra til at alle føler seg inkludert og som en del av fellesskapet.

(Rammeplanen 2017: s 10)

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

«Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det»

Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig. I barnehagen vil vi ha aller størst fokus på sosiale forhold, men også på klima og miljø.

Sosiale forhold – denne dimensjonen handler om å sikre at alle mennesker får et godt og rettferdig grunnlag for et anstendig liv. Menneskerettighetene er det viktigste utgangspunktet for å få dette til. Hvordan legger vi til rette for at alle føler seg verdsatt, og verdsetter andre? Denne dimensjonen har lang tradisjon for å ha stort fokus i barnehager. Det har det fortsatt, og vi jobber kontinuerlig med voksenrollen og hvordan vi kan være gode rollemodeller.

Klima og miljø – Hvilke forandringer kan det komme i klimaet i fremtiden, og hvilke konsekvenser kan det få for oss og den verden vi lever i? Svaret har vi ikke helt, men det betyr at hver og en av oss må endre vaner og livsstil for å sikre gode levekår for nåværende og framtidige generasjoner. I en hektisk barnehagehverdag er det viktig å ta miljøbevisste valg som da er med på å verne om livet på jorden. Vi vil ha mest fokus på kildesortering (avfallsreduksjon) og gjenvinning og gjenbruk.

BARNES MEDVIRKNING

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet.»

(Barnehageloven § 3)

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet»

(Rammeplanen 2017: s 27)

Barns medvirkning er også nedfelt gjennom FNs barnekonvensjon. Medvirkning rommer mer enn medbestemmelse. En måte å oppfatte barns rett til medvirkning er å si at hvert barn har rett til å erfare at deres stemme blir tatt på alvor og har virkning i fellesskapet.

I møtet mellom voksne og barn skal barn oppleve å bli respektert og anerkjent som et subjekt – som et eget individ med en rett til å kunne påvirke og delta i sin opplevelsesverden. Derfor henger vårt syn på barn som en aktiv og kompetent deltaker i fellesskapet tett sammen med barns rett til medvirkning.

Barns rett til medvirkning skal prege alt vi gjør og legger til rette for i barnehagen. Vi vil at barna i barnehagen skal oppleve å ha innflytelse i egen hverdag. De skal føle at vi hører og ser dem og behandler dem med respekt. Barna er med og påvirker sin hverdag og innholdet i barnehagen ut ifra sine forutsetninger og alder. For å kunne jobbe bevisst med barns medvirkning kreves det at vi voksne møter barna.

Barns medvirkning handler i større grad om de voksnes barnesyn, holdninger og væremåte. Det handler om hvordan man anerkjenner barns rett til å kunne ytre sine meninger og at den voksne møter deres uttrykk både verbalt og non-verbalt med respekt og likeverd. Det betyr ikke at det de gir uttrykk for alltid lar seg gjøre, men det handler om måten de blir møtt på. For å få til det må vi ta barnas perspektiv og forstå barns intensjoner. Vi skal ha kompetanse til å forstå og tolke barns uttrykk. En indikator på at vi forstår barna rett kan være trivsel, lek og glede.

I tillegg vil observasjon og daglige samtaler med barn og foresatte gi et rikere bilde av hva barnet er opptatt av og liker. Dette er en forutsetning for at vi skal kunne legge til rette for aktiviteter, bøker, leker som støtter opp om barnets interesser.

I tillegg til å være tilstedeværende voksne i lek og aktiviteter, deles barna ofte opp i mindre grupper for nettopp å kunne fange opp barns signaler og at vi lettere kan se det enkelte barn. Barna skal være med både i planlegging og vurdering. Våre planer skal være romslige, slik at det skal være tid og rom for barns innspill og behov.

Barnas stemme og barnas spor skal være synlige, og bli tatt med i alt av videre refleksjoner, vurderinger og planlegging av videre arbeid.

SAMARBEID

Foreldresamarbeid

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.»

(Barnehageloven § 1)

Barnas foresatte er våre viktigste samarbeidspartnere, og vi ønsker et nært og åpent samarbeid til det beste for barna.

Foreldre skal føle seg velkommen i barnehagen, og de skal oppleve at barnehagen er en god plass å være for både små og store. Alle foreldre skal kjenne på en trygghet når de leverer sitt barn i barnehagen.

Det å ha gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet, skal prege samarbeidet i barnehagen.

Kommunikasjonen mellom ansatte og foreldre må være preget av trygghet og tillit, og at det skal være åpen og ærlig dialog.

Foreldre/foresatte skal ha mulighet til å komme med innspill, ideer og tilbakemeldinger.

I løpet av året vil det være foreldresamtaler, foreldremøter i tillegg til den regelmessige kontakten ved henting og levering.

Hvert år utføres foreldreundersøkelsen via UDIR.

Foreldreråd og samarbeidsutvalg

«Foreldrerådet består av foreldre/foresatte til alle barna og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.»

(Barnehageloven § 4)

Alle foreldre i barnehagen utgjør foreldrerådet. Foreldreråd holdes i etterkant av foreldremøte, men foreldre kan også kalle inn til møte ved behov. Ifølge forskrift til barnehageloven skal foreldrerådet fremme felles interessene til foreldrene og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. De skal ha rett til å uttale seg i saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen. På høstens første foreldreråd blir det valgt representanter til barnehagens samarbeidsutvalg.

Samarbeidsutvalget skal være et samarbeidende organ for foreldre (2 representanter + 3 vara), personalet (2 representanter fra avdeling i tillegg til styrer) og 1 kommunalt valgt representant. Det velges en forelder fra hver avdeling. Vara blir også innkalt til alle møtene.

Samarbeidsutvalgets oppgave er å ivareta samarbeidet mellom foreldre og barnehagen. De har ansvar for drift og innholdet i og av barnehagen, eks. evaluere brukerundersøkelse, samarbeide om og godkjenne årsplan, arrangere tilstelninger, 17.mai tog m.m. Samarbeidsutvalget er et rådgivende organ og kan komme med innspill og råd i ulike saker som angår barnehagen. De valgte representantene vil være kontaktpersoner for foreldregruppa.

Andre samarbeidsinstanser

Noen barn som av ulike grunner trenger at det settes inn tiltak for å støtte barnet og deres familie. I tillegg til samarbeid med barnets hjem blir arbeidet med å styrke det tverrfaglige samarbeidet viktig. Vi jobber med utgangspunkt i BTI- Bedre tverrfaglig innsats (btilister.no). Gjennom pedagogisk team, bestående av barnehagelærere, PPT og helsestasjon, skal vi drøfte saker som gjelder barn der barnehage og eller hjemmet trenger støtte. Barnehagen har mange samarbeidspartnere som vi samarbeider med ved behov. Det er i hovedsak Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), helsestasjon, barnevern, familiekontor, familiesenter, ABUP, HABU og Statped.

I Farsund har flere av disse instansene etablert et samarbeid kalt BUTT, barne- og unges tverrfaglige team. Her kan foreldre og barnehage søke råd og hjelp, dersom de er usikre på hvilke tjenester som skal kontaktes.

Barnehagen har en lovpålagt opplysningsplikt til barnevernet som gjelder forhold de blir kjent med der barns helse eller liv står i fare.

I barnehagen har vi Pedagogisk team der PPT og Helsestasjon deltar på møte ca. 8-10 ganger i året. I disse møtene drøfter vi enkeltsaker, etter samtykke fra foresatte, og i noen få tilfeller anonymt, for råd og veiledning til personalet.

Foresatte vil bli informert og involvert i saker som gjelder deres barn.

Alle som jobber i barnehagen er pålagt taushetsplikt og opplysningsplikt i forhold til informasjon som gjelder barna, foresatte og personalet.

OPPVEKST - FARSUND

Borhaug barnehage er en av de to kommunale barnehagene i kommunen, men vi samarbeider med og har ett godt fellesskap med de private barnehagene og barne- og ungdomsskolene i kommunen.

Målet med et slikt fellesskap og samarbeid er økt kvalitet for barn og unge i kommunen, og at barn skal bli møtt av autoritative voksne uansett hvor de går. Derfor blir det laget planer som alle er en del av.

Oppvekstplanen:

Farsund kommune har en egen oppvekstplan (2023-2028) som skal være styrende for kommunens systematiske og helhetlige arbeid i barnehager, skoler og SFO.

Det er tre satsingsområder jfr. Oppvekstplanen, Lister.

1. Lek og læringsmiljø
2. Læring og mestring av ferdigheter
3. Ledelse

Grunnmuren i denne planen er at barnehagen og skolens samfunnsmandat vektlegger kunnskap, holdninger og verdier som skal gjøre barn og unge i stand til å mestre eget liv og delta i samfunnslivet. Da er det en forutsetning at alle ansatte i barnehager og skoler i Farsund kommune har en felles forståelse av visjon, verdier, barnesyn, satsingsområder og uttalte mål, og at disse gjenspeiles i den enkeltes holdninger og handlinger.

Visjonen som er felles for oppvekstsektoren i Farsund er «**Sammen om en god oppvekst**» og verdiene er: **Trygghet, trivsel og tilhørighet.**

Oppvekstplanen blir jobbet med på overordnet plan og tatt med til den enkelte enhet. Hele oppvekstplanen er å finne på kommunens hjemmeside under kommunale planer.

Forebyggende plan barn og unge:

- samordnet og tverrfaglig innsats for en god oppvekst i Farsund (2023-2028)

I forbindelse med barnevernsreformen som trådte i kraft 1.1.22. er det lovfestet at kommuner skal ha en plan for arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.

Visjon: **Det gode liv i Farsund.** Det skal gi uttrykk for et mangfoldig kommunesamfunn som tar grep om levekårs- og likestillingsutfordringer.

Verdiene er:

Trygge oppvekstsvilkår, Fremtidsrettet, Inkludering og medvirkning, mestring.

Planen inneholder satsingsområder i Farsund. Disse punktene er satt inn i årshjul som den enkelte enhet i oppvekst og helse skal jobbe med.

- Folkehelse og livsmestring – felles, kvalitetssikret og holdningsskapende opplegg.
- Barnets stemme – barn og unge i Farsund skal bli hørt og tatt på alvor.
- Tidlig innsats
- Tverrfaglig samarbeid
- Tiltak / Handlingsplan

Ett av tiltakene som er satt i gang er forebyggende barnevern. Da er barnevernet tilgjengelig og mer synlig i alle barnehager og skoler på ett fast tidspunkt cirka en gang pr. mnd.

Begrepet som «laget rundt barnet» blir viktig. Det å samhandle på ulike nivåer, på individ, gruppe eller systemnivå for barnets beste.

ANDRE FOKUSOMRÅDER VI HAR I DENNE PERIODEN:

Kompetanseheving i personalet

Hvert år jobber vi med å heve og utvikle kompetansen i personalet, for å kunne sikre kvalitet og kunnskap. Slik kompetanseheving pågår stadig, i ulike former og tidsperioder – både avgrenset til barnehagen, lokalt og nasjonalt.

Trygt og godt barnehagemiljø

Barnehagens aktivitetsplikt for et trygt og godt barnehagemiljø.

Vi har de siste årene hatt stort fokus på voksenrollen. Hvordan er vi som ansatte i Borhaug barnehage? Vi er stadig under utvikling, og øker vår kompetanse ved at alle jobber sammen internt i barnehagen og mot samme mål der vi deler det samme menneskesynet.

Barnehagen skal være et trygt sted der barna skal bli møtt av autoritative voksne som ser barnet, møter deres behov og tar barnet på alvor. Det skal være tilstedeværende voksne som ser barnet og som hører det som rører seg i barnegruppa.

Vi skal sikre at barn har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Dette omfatter både barn og foreldres rett til medvirkning, krav om nulltoleranse mot krenkelser, krav om å arbeide forebyggende og en aktivitetsplikt.

Barnehagen har egne planer og tiltakskort via HMS systemet og vi har en felles plan for alle barnehagene i Farsund. Den blir nå revidert, og skal videre gjelde for barnehagene og skolene i kommunen. Alle ansatte og foreldre skal kjenne til planene slik at alle vet hvem som har ansvar når situasjoner der et barn blir krenket oppstår.

Det skal være tema både på personalmøte, foreldremøte og SU.

Personalet skal kjenne hvert enkelt barn i sin gruppe slik at de kan tolke ulike signaler gjennom observasjoner og samtaler. Alle ansatte skal sørge for at barna har det bra, og de har en plikt til å melde ifra dersom krenkelser skjer.

Barnehagepersonalet har opplysningsplikt i forhold til mistanke om omsorgssvikt og overgrep.

Kids do well if they can.

- Dr. Ross Greene

Livsmestring og helse

«Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon for å bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing»

(Rammeplan 2017 side 11)

Folkehelse og livsmestring er en av hovedsatsingene for Farsund kommune, og mange enheter er involverte i dette arbeidet. Vi erfarer at dette tema går som en rød tråd inn i alt vi jobber med. Vi skal fortsette å jobbe med verdier og kultur, styrkelegging, sosial kompetanse, robuste barn, trygt og godt barnehagemiljø, kosthold, aktivitet m.m. Barna skal bli møtt av kompetente og tilstedeværende voksne som undrer seg sammen med barna, som anerkjenner barnets sårbarhet og følelser og deres behov for å høre til i fellesskapet. Alle barn skal være inkludert og føle seg som en verdifull bidragsyter. Alle skal bli sett, hørt og tatt på alvor.

Inkluderende praksis

Barna i barnehagen skal ha mulighet til å lære og utvikle seg sammen med andre, utvikle vennskap og sosialt fellesskap, og ha opplevelse av tilhørighet i et fellesskap. Dette skjer når de er i et fellesskap, når de samarbeider med andre og opplever at de blir anerkjent og akseptert. Alt som skjer i barnehagen, skal være tilrettelagt for inkludering. Inkluderende praksis skaper økt selvtillit, bedre sosiale ferdigheter, mangfold og toleranse, forberedelse til samfunnet og akademisk utvikling.

Vold og overgrep

Vår visjon er «Lykkelig som liten», både i og utenfor barnehagen. Personalet i barnehagen skal jobbe videre med å øke egen kunnskap om barn som utsettes for vold og seksuelle overgrep. Alle barn har rett på en trygg og god oppvekst. Barn skal vite at voksne ikke har lov til å slå, sparke eller bruke annen type vold. De skal også vite at seksuelle krenkelser og overgrep er ulovlig, og lære at de bestemmer over egen kropp. Vi lærer barna å sette ord på kroppen sin, og dermed også bli tydelig på egne grenser.

Stine Sofie barnehagepakke – er utviklet av Stine Sofies stiftelse.

Hele personalet har deltatt på kurset. Denne pakken er et tiltak for å forebygge og avdekke vold og seksuelle overgrep gjennom å styrke handlingskompetansen til barnehageansatte. Vi vil ha ett årshjul der denne tematikken jobbes med hele året.

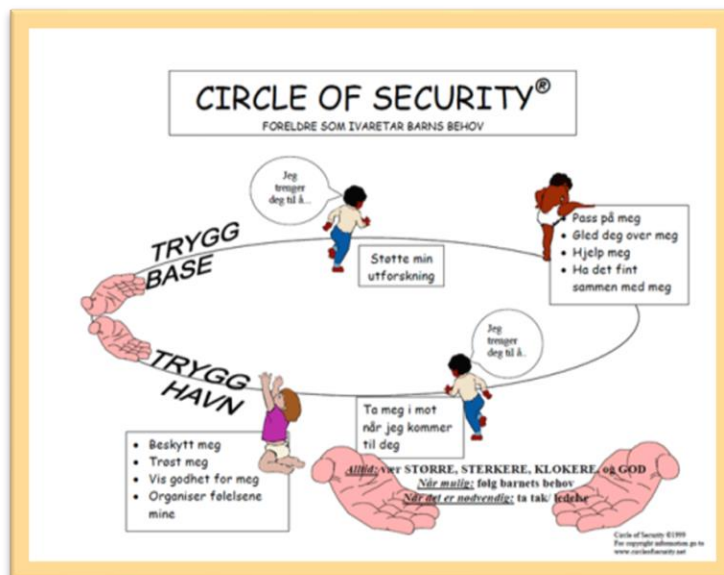
Snakke med barn – Flere ansatte fra alle skoler og barnehager i kommunen skal høsten 2024 delta i opplæringsprogrammet «Sammen om viktige samtaler» som er i regi av RVTS. Det består av ferdighetstrening, kunnskapsformidling og refleksjon om samtaler med barn og unge. Opplæringen omhandler tilnærminger for å få til gode samtaler. Der skal en oppøve samtaleferdigheter ved bruk av <https://www.snakkemedbarn.no/> og <https://www.jegvet.no/>

COS – Circle of security/ Trygghetssirkelen

Barna i barnehagen er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de ansatte i barnehagen. Foreldre/foresatte vil som regel alltid være barnets primære omsorgspersoner, men barnehagepersonalet kommer på en god andreplass i barnas liv. Derfor er det svært viktig at personalet etablerer gode og trygge relasjoner til barna. Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling.

Trygghetssirkelen handler i korte trekk om hvordan barn trenger varme og sensitive voksne som støtter de i deres utforskning og utvikling. Foreldre som kan identifisere og ivareta deres behov, gjennom å kunne tyde deres uttrykk og adferd.

Voksne som fungerer som en trygg havn, som er klare og forberedte til å ta imot når de trenger de – samtidig som man oppmuntrer, bekrefter og gleder seg over barnets selvstendige utforskning. En samhandling mellom selvstendighet og avhengighet. En ansatt i barnehagen er sertifisert som kursholder i COS. Dette er et foreldrekurs, hvor foreldrene får kjennskap i å bruke trygghetssirkelen som et mentalt verktøy i møte med barna. Hvert år er det flere instanser i kommunen som tilbyr kurs.

Tidlig innsats og BTI

Tidlig innsats handler om å oppdage og sette inn tiltak tidlig i et barns liv og også tidlig når problemer oppstår. Ved å ha fokus på tidlig innsats vil vi kunne forebygge sosiale vansker og andre utfordringer.

Farsund er en BTI-kommune (Bedre tverrfaglig innsats). Vi tar utgangspunkt i BTI sin samhandlingsmodell når vi har en undring eller bekymring knyttet til et barn, barne-gruppe eller familie. Handlingsmodellen gir veiledning og hjelp til å systematisere og beskrive arbeidet vi gjør, for å hjelpe barn og deres familie. Hensikten med BTI-modellen er å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats, uten brudd i oppfølgingen.

BTI bidrar til tidlig innsats, samordning og medvirkning for bruker og familie.

Se mer på www.btilister.no. Vi følger ett felles årshjul for skole, barnehage og helsestasjon, for å sikre at BTI er en del av vår drift.

Vi ønsker å ha fokus på og prioritere tidlig innsats, der CLASS vil være en av våre kompetansehevingstiltak sammen med de andre tiltakene og programmene bruker.

Satsingen bygger på forskningsbasert kunnskap om hva som utgjør prosesskvalitet i barnehagene og hvordan slik kunnskap kan overføres til praksis på en måte som kommer barna til gode.

CLASS - (Classroom Assessment Scoring System)

For at alle barn skal ha et trygt og godt barnehagemiljø vil det noen ganger være viktig å kartlegge de barna med sårbarheter, hvem er de i vår barnehage?

I løpet av neste 2 års periode vil noen fra vår barnehage kurses i CLASS.

Det er et observasjonsverktøy og måleverktøy som er utviklet for å måle samspillskvaliteten mellom barn og barnehageansatte på gruppenivå. CLASS har hovedfokus på de ansatte og deres ansvar for å legge til rette for og støtte alle barns utvikling av trygghet, læring og trivsel. Gjennom systematisk jobbing med ulike temaer med fokus på 10 ulike dimensjoner vil vi bli mer profesjonelle og sensitive i vårt arbeid sammen med barna.

Dimensjonene er positivt klima, negativt klima, sensitive ansatte, ta barns perspektiv, veiledning og reguleringsstøtte, produktivitet, form på det pedagogiske arbeidet, utvidelse av kognisjon, kvalitet på tilbakemelding og språkstøtte.

Matglede

Barnehagen har utarbeidet en egen kostholdsplan etter tips og anbefalinger fra Helsedirektoratet, og barna skal bli tilbudt sunt og variert måltid og bli presentert for nye smaker og nye erfaringer slik at de opplever matglede i barnehagen. I etterkant av resultat av brukerundersøkelsen for foreldre, tema på foreldremøte og på personalmøter ser vi at dette er ett tema vi ønsker å utvikle oss på. Vi skal revidere den eksisterende kostplan i samarbeid med foreldre, spør barna, se hva ulik og nyere forskning viser, og komme fram til en revidert kostplan som skal gjelde fra høsten 2024.

Matnyttig

Fra august 2024 skal Matnyttig iverksettes for hele Sjekta. Matnyttig er et forskningsbasert tiltak for å fremme kosthold tidlig i livet i Agder.

Målet er blant annet å gi alle barn og unge muligheten til å mestre hverdagen og oppleve god psykisk og fysisk helse. Matnyttig handler om å fremme gode matvaner tidlig i livet. Det er fokus på de 1000 første dagene derfor vil det foregå på Sjekta.

Fysisk aktivitet og helse

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motoriske utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Personalet skal være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring.

REKOMP

REKOMP er forkortelsen for regional kompetanseheving og er et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Agder og Lister Pedagogiske senter. Målet med kompetansehevingen er å utjevne forskjeller blant barnehager, slik at alle landets barnehager er gode kunnskapsbaserte barnehager – for både barn, foreldre og ansatte.

Høsten 2023 var det Borhaug barnehage sin tur sammen med 11 andre barnehager fra Lister til å delta i ett to års løp der tema for gruppa var: «**Barnehagen som pedagogisk virksomhet**».

Undertemaer og punkter det er jobbet med er *observasjon, planlegging, vurdering og pedagogisk dokumentasjon*. Vi har brukt tid på både planleggingsdager, personalmøter pedagogmøter for å jobbe med tema. Vi har ett år igjen 24/25 med dette som tema.

READ

I Farsund deltar vi i READ-prosjekt sammen med alle barnehager og skoler i Farsund kommune. Formålet her er å gi økt leseglede blant barn og unge og støtte foreldres involvering i barnas lesing. Forskning viser at når foreldre leser daglig sammen med barnet og har samtaler med barnet om innholdet (dialogisk lesing), så har det en positiv effekt på barnets språk, samt senere lese- og skriveferdigheter.

Borhaug barnehage deltar i READ prosjektet. Alle Farsunds barnehager og skoler deltar i READ. Kommunene i Agder har gått sammen om å etablere READ i Agder som et planlagt fireårig prosjekt. (2023 var vårt første år) Målet med prosjektet er å gi økt leseglede blant barn og unge, og støtte foreldres involvering i lesing. Forskning viser at når foreldre leser daglig sammen med barnet og har samtaler med barnet om innholdet, så har det en positiv effekt på barnets språk, samt senere lese- og skriveferdigheter.

Norsk med tegnstøtte

Norsk med tegnstøtte (NMT) er norsk talespråk med visuell støtte.

Det er å bruke naturlige tegn og tegn lånt fra norsk tegnspråk. NMT brukes metodisk for å stimulere talespråkutviklingen både til barn som har nedsatt hørsel og også til barn med kommunikasjonsvansker som ikke skyldes nedsatt hørsel.

Alle avdelinger i barnehagen jobber i ulik grad med NMT men alle skal jobbe litt med det slik at den kompetansen vi har fått over flere år skal være ett levende verktøy.

Hver måned vil vi ha noen felles aktuelle tegn for hele barnehagen.

OVERGANGER

Plan for overganger:

Farsund kommune har en egen plan for overganger. Formålet med planen er å sikre helhet og sammenheng for alle barn og gode rutiner for samarbeid i alle overganger fra barnet skal begynne i barnehage til ungdommen begynner på videregående. Når overgangen er godt forberedt, følges opp tverrfaglig og er i samarbeid med barna og foresatte, gis barn og unge gode muligheter for utvikling. Samarbeid med barn skal ivaretas i alle deler av prosessen – før, under og etter overgangene.

Ny i barnehagen

Tilvenningen i Borhaug barnehage tilpasses det enkelte barn og foreldre.

Før barnet begynner i barnehagen, inviteres foresatte til et foreldremøte der temaet blant annet er tilvenning og tilknytning. Det blir også lagt vekt på informasjon og omvisning i barnehagen og mulighet til å prate med pedagogen.

Det avtales en samtale som skal gjennomføres i forkant av at barnet begynner i barnehagen. På denne måten blir både foreldre og pedagog litt bedre kjent med hverandre før barnet skal begynne i barnehagen.

Det er avgjørende at foresatte kjenner seg trygge på barnehagen og de ansatte, før de skal levere fra seg det mest dyrebare de har. Er foreldrene trygge, blir ofte barna raskere trygge. Barna får så langt det lar seg gjøre den samme ansatte som kontaktperson i oppstarten.

Overgang fra Sjekta til Skøyta

Det året som barnet fyller tre år, begynner de på Skøyta ved nytt barnehageår i august.

Da blir det viktig at barnehagen har gradvis tilvenning til bygget de siste månedene før sommeren. Dersom det er gjennomførbart, følger en del av personalet opp fra Sjekta til Skøyta. Dersom det blir en ny pedagog på gruppa skal begge pedagogene ha en overgangssamtale og viktige opplysninger som personalet trenger gis.

Dersom det er ønskelig, kan foreldrene få en overgangssamtale med den nye pedagogen.

Overgang fra barnehage til skole

Det siste året i barnehagen er et spesielt år for barna. Da er de førskolebarn, og *Kapteiner*.

Kapteinan er i samme gruppe hver dag hele året og derfor har vi ingen dager som er spesielle «førskoledager» siden vi kan jobbe hver eneste dag med aktuelle tema.

Mange av barna har gått noen år i barnehagen og de søker større utfordringer og er mer nysgjerrige. Blikket vendes ut av barnehagen.

Å begynne på skolen er en stor begivenhet i alle barns liv. Det er mange ulike forventninger om hva barna skal kunne. Fra å være eldst i barnehagen til å være yngst på skolen kan være både utfordrende og spennende. I Plan for overganger i Farsund, er det utarbeidet et årshjul som gir oversikt over denne overgangen. Planen ligger på barnehagen og kommunenes hjemmesider.

Hensikten med disse planene er å bidra til et godt samarbeid mellom skole og barnehage, slik at barnets behov for trygghet blir ivaretatt i overgangsprosessen.

Planen skal bidra til at opplæringen tilpasses enkeltbarnet allerede fra første skoledag.

Siden vår barnehage er så heldig at vi er naboer til skolen, har mye mer samarbeid og treffpunkter enn det den kommunale planen har som ett minimum 😊

BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.»

(Rammeplanen 2017: s.37)

Som arbeidsdokument til vår årsplan har vi laget en egen fagplan som inneholder progresjonsstige, vurderingskriterier, refleksjoner og påstander som skal vurderes og skåres. Den skal brukes på alle møter som er i regi av barnehagen slik at gjennom en toårsperiode er hensikten at alle tema skal ha vært vurdert av hele personalet og jobbet med videre.

Planlegging

Barnehagen skal være en lærende organisasjon som til enhver tid utvikler kvalitet innen barnehagens innhold og oppgaver. En stadig utvikling av personalets kompetanse er viktig.

Barnehagen har langsiktige planer som årsplanen, og andre planer for kortere perioder som halvårsplaner, månedsplaner, og dagsplaner. Det pedagogiske arbeidet som planlegges skal begrunnes ut fra rammeplan og barnehagelov.

Planleggingen baseres på kunnskap om barns utvikling og læring individuelt og i gruppe, observasjon, dokumentasjon, refleksjon og systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk og bidra til kontinuitet og progresjon. Vi skal dokumentere hva barna opplever, hvordan de trives og hva de lærer i barnehagen.

Vurdering

Våre planer, mål og innhold skal være under kontinuerlig vurdering, både formelt og uformelt. Refleksjoner og vurderinger gjøres i forbindelse med planleggingsdager, personalmøter, veiledning, ledermøter, avdelingsmøter, foreldresamtaler, foreldreundersøkelse hvert år, bruk av praksisfortellinger og observasjoner..

Vi har ulike maler, som vi kan bruke i tillegg til planen ved behov som når vi systematisk skal vurdere arrangementer, opplegg, samlinger osv. Hva har fungert bra og hva kan bli gjort annerledes, IGP-metoden (Individuelt-Gruppe-Plenum) GLL-metoden (hva har vi *Gjort*, hva har vi *Lært* og hva var *Lurt*), tiltaksplaner - det er noen av våre metoder.

Vi gjennomfører barnesamtaler og barneintervju som metode for å se om kart og terreng stemmer, eventuelt om vi må dreie kursen og jobbe på en annen måte.

Vi har foreldreundersøkelsen fra UDIR hver høst /vinter. Etter undersøkelsen går personalet gjennom de resultatene på planleggingsdagen/personalmøter og lager tiltaksplan for hver avdeling med forbedringspunkter.

Resultatet blir også presentert for samarbeidsutvalget der resultatet blir vurdert, og det blir opprettet ulike tiltak som kan igangsettes.

Dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon

Gjennom å dokumentere det pedagogiske arbeidet gir vi foreldre, lokalmiljø og barnehagemyndighet informasjon om hva barnet opplever, lærer og gjør i barnehagen. Dokumentasjonen forteller også noe om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Vi dokumenterer vårt arbeid gjennom årsplan, månedsplan og evaluering, observasjon, referat, praksisfortellinger, bilder på IST og inne på avdelingene.

Ved hjelp av observasjon, vurdering og refleksjon over egen praksis samt en åpen dialog med foreldre, barn og personal ønsker vi å videreutvikle vårt pedagogiske arbeid, ta i bruk nye verktøy og være en lærende organisasjon.

Pedagogisk dokumentasjon er en del av personalets læringsprosess hvor målet er hele tiden å følge barnets spor og at vi hele tiden er i videreutvikling av kvaliteten i barnehagen.

PROGRESJON

«Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang.»

(Rammeplanen 2017: s 44)

Progresjon i barnehagen handler om å legge til rette for at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring utfra egne forutsetninger.

Alle barn har rett til aktivitet tilpasset alder og Forutsetninger, og alle barna skal oppleve progresjon. Personalet har god oversikt over barnegruppa og ser hva det enkelte barnet trenger.

Vi ser barnets utvikling og modning gjennom barnehagetiden som en helhet fra de yngste sine behov for sansemotoriske utfordringer til de eldstes behov for kunnskap og svar på spørsmål. Barna bruker kroppen sin til å formidle hva som er interessant, skummelt eller gøy. Det er viktig for oss at barna opplever gleden ved å lære og at de har et ønske om å lære mer. Dette tilpasser vi til barnas modningsnivå. Personalet har ansvar for at det er progresjon gjennom bevisst bruk av materialer, bøker, leker, verktøy og utstyr og gjøre disse tilgjengelige for barna.

I den nevnte Fagplanen vår er det progresjonsskjema på ulike tema som er utarbeidet av de ansatte i barnehagen. Der kan de ansatte se hvordan den stemmer i forhold til gruppa de jobber på. Kan komme med nye innspill slik at planen blir levende og aktuell.

FAGOMRÅDENE

«Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse.

Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng og de skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.»

(Rammeplanen 2017: s. 29)

Rammeplanen inneholder syv fagområder som skal være med å støtte barns vitebegjær, nysgjerrighet og kreativitet.

De sju fagområdene er til for å lette barnehagens planlegging slik at en får et variert og allsidig pedagogisk tilbud. Gode opplevelser og erfaringer innenfor disse områdene vil gjøre at barnet blir motivert til å lære mer, og til å få et positivt forhold til fagområdene som de senere vil møte som fag i skolen.

I barnehagen jobber vi oftest tverrfaglig og slik at flere fag innlemmes i temaarbeid og hverdagslige situasjoner. Fagområdene opptrer sjelden alene, men som en helhet som preger hele livet i barnehagen i sammenheng med hverandre.

Fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Vi arbeider med de ulike fagområder både i formelle og uformelle læringssituasjoner, og vi har tradisjon for å legge til rette for lystbetont læring gjennom lek og allsidig sansemessig opplevelseslæring. Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser og gruppens sammensetning og andre forutsetninger. Alle skal få like muligheter til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå.

Kommunikasjon, språk og tekst

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens arbeid. Gjennom det nonverbale og det verbale språket lærer barnet seg det som er viktig for å kunne utvikle et godt muntlig språk.

Personalet må lytte, observere og gi respons til barna. De må lære barna å bruke språket til hjelp i konfliktløsning og til å skape gode relasjoner i lek.

Barnet skal lære å lytte til lyder og rytme i språket og videre bli kjent med bøker, sanger og bilder.

Den voksnes rolle: Vi voksne må lytte, observere og gi respons til barna. Ved å være bevisst på vår stemmebruk og tydelige uttale, kan vi bruke språket aktivt i hverdagen og setter begreper på det barna og vi gjør (kroppslig og verbalt). Vi voksne må hjelpe barna til å uttrykke og sette ord på følelser.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Barna tilegner seg positiv selvfølelse gjennom opplevelsen av kroppslig mestring.

Barn skal gis mulighet til å skaffe seg gode erfaringer med varierte og allsidige bevegelser og utfordringer. Gjennom et mangfold av sanseinntrykk lærer barna seg selv å kjenne.

Barnehagen skal bidra med å legge grunnlaget for et godt og variert kosthold.

Barnehagen har en kostholdsplan som er på laget med utgangspunkt i Helsedirektoratets anbefalinger.

Veksling mellom aktivitet og hvile skal også vektlegges.

Barnehagen skal legge til rette slik at de tilegner seg gode vaner innen dette fagområdet.

Den voksnes rolle: Vi skal være aktive og tilstedeværende voksne som er deltakere. Vi skal være motiverende rollemodeller som lager rom for utfordringer. Gjennom å støtte og motivere, tørr barna å prøve ut nye ting. Vi skal bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskap. Vi skal være bevisst på bruk av rom, sted og opplegg slik at det gis mulighet for allsidig bevegelse og lek.

Kunst, Kultur og kreativitet

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst, kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Barnehagen ønsker å gi barna mulighet til å oppleve kunst og kultur, for så å skape sin egen kultur, ut fra egne opplevelser. Vi vil hjelpe til med å ta i bruk egen fantasi, kreativitet og skaperglede. Barna skal i møte med ulike uttrykksformer erfare å bruke sansene; lytte, kjenne, lukte, smake og se. Barna skal lære å kommunisere gjennom kunst.

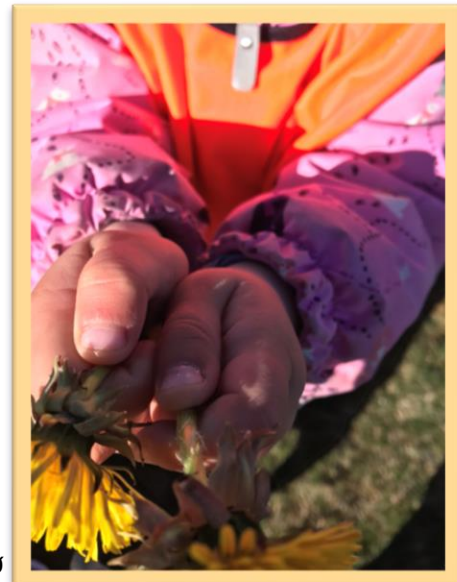
Barna skal bli inspirert til å bruke naturen som arena for kunst og kreativitet.

Den voksnes rolle: Vi må prioritere tid og skape tilstrekkelig rom slik at barn kan få utøve og glede seg over estetiske uttrykksformer. Vi må være bevisst samspillet mellom kunst, kultur og kreativitet. Vi må vise respekt for barnas egne uttrykksformer.

Natur, miljø og teknologi

Fagområdet skal bidra til at barn blir kjent med og får forståelse for planter og dyr, landskap, årstider og vær. Personalet må legge til rette for varierte opplevelser og erfaringer, tilpasset barnets alder og modning. Naturen gir rom for et mangfold av opplevelser og aktiviteter til alle årstider og i all slags vær. Vi ønsker at barna skal få oppleve gleden av å være på tur i naturen. Gjennom faget; natur, miljø og teknikk, skal barna bli stimulert til opplevelser med alle sanser.

Den voksnes rolle: Vi voksne må legge til rette for varierte opplevelser og erfaringer, tilpasset barnets alder og modning. Vi voksne må være bevisst at vi er rollemodeller for barna. Vi ønsker å smitte vår glede over å være ute over på barna. Vi skal undre oss sammen med barna. Vi skal gjennom litteratur, aktiviteter og gjennom det vi sier, fremme forståelse for betydningen av å ta vare på naturen.

Antall, rom og form

Vi ønsker at barna skal oppleve glede over og utforske og leke med tall og former. Gjennom lek, eksperimentering og aktiviteter utvikler barna sin matematiske kompetanse. Barnehagen har et ansvar for å oppmuntre barns egen utforskning og legge til rette for tidlig og god stimulering. Personalet må resonere og undre seg sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelser og antall, og stimulere barnas evne til å bruke språket som redskap for logisk tenkning. Personalet må være bevisst egen begrepsbruk om matematiske begreper.

Den voksnes rolle: Vi voksne skal resonere og undre oss sammen med barna om likheter, ulikheter, størrelser og antall. Vi skal stimulere barnas evne til å bruke språket som redskap for logisk tenkning. Vi må være bevisst egen begrepsbruk om matematiske begreper. Vi må oppmuntre til mestring, vise at vi ser barnet, og gi det tilbakemelding og ros.

Etikk, religion og filosofi

«Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.» (Barnehageloven § 1 Formål)

Barnehagen skal formidle grunnleggende verdier som fellesskap, omsorg og medansvar og representere et miljø som bygger opp om respekt for menneskeverd og retten til å være forskjellig. I barnehagen skal vi reflektere og respektere det mangfoldet som er representert i barnegruppen, samtidig som den skal ta med seg verdier og tradisjoner i den kristne kulturarven. Barna skal bli kjent med høytider og tradisjoner som vi markerer i barnehagen.

Den voksnes rolle: Vi skal møte barns tro, spørsmål, undring og filosofiske samtaler med alvor og respekt. Vi skal veilede barn i konfliktløsninger til å finne gode løsninger. Ved å stille gode undrene spørsmål kan vi skal skape rom for opplevelser og undring. Vi skal legge til rette for lek, slik at barna kan få utvikle sin sosiale kompetanse, og bearbeide sine inntrykk. Gjennom lek skapes vennskap.

Nærmiljø og samfunn.

Barnehagen skal bidra til at barnet møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Vi skal være et inkluderende miljø der barn utvider sin forståelse om kulturelle likheter og forskjeller.

Barn skal medvirke i og utforske og oppdage nærmiljøet og få styrket sin kunnskap om lokalsamfunnet, natur, kunst, kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett. Barna skal ut i fra alder, interesse og nivå bli kjent med ulike plasser og steder på Borhaug og i Farsund kommune.

Barnehagen skal være et inkluderende miljø der barn utvider sin forståelse om kulturelle likheter og forskjeller.

Barna skal bli kjent med at samene er Norges urbefolkning.

Barna skal ut ifra alder, interesse og nivå bli kjent med «trafikkregler» for svake trafikanter. (gangfelt, kryssing av vei osv.)

Barnehagen har en egen trafikkplan som følges, for å sikre at det er trygt i og rundt barnehagens turområder.

Den voksnes rolle: Vi skal tilrettelegge og introdusere både naturopplevelser og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet som kan være med å skape tilhørighet.

BARNEHAGENS INTERNKONTROLLSYSTEM

Vi bruker digitale verktøy i vårt HMS- og avvikssystem.

I barnehagen følger vi Farsund kommune sitt årshjul og de prosedyrer vi har der.

I tillegg har vi EIK.no som er et internkontrollsystem som er spesialsydd til barnehager.

Her har alle ansatte tilgang til dokumenteter og rutiner. Gjennom EIK gjennomføres

sjekklister, risiko- og logglister, og det rapporteres inn hendelser som hendelser.

Avvik som skal løftes opp videre til Farsund kommune rapporteres videre i Compilo.

Alle lederne i barnehagen tar utgangspunkt i HMS-årshjul for styrer og for pedagogiske ledere. Dette gjennomgås jevnlig på HMS-møte for pedagogiske ledere.

Tema knyttet til HMS er oppe på våre personalmøter og avdelingsmøter.

En gang i måned har styrer møte med verneombud.

Styrer har også månedlig møte med sin HMS-gruppe bestående av tillitsvalgte og verneombud.

I tillegg til kriseledelsen i kommunen har barnehagen opprettet en intern beredskapsgruppe.

Opplæring kvitteres i EIK og via leseliste i Compilo.

TRAFIKKSikkerhet

Trafikk er nå innlemmet som en del av rammeplanen gjennom fagområdet nærmiljø og samfunn. Alle barn har rett på en trygg og god oppvekst der trafikksikkerhet inngår.

Trafikksikkerhet er oss voksne sitt ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon.

Hvis holdninger og vaner etableres tidlig vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet. Barn er trafikanter hver dag, enten som passasjer, fotgjenger og etter hvert syklist.

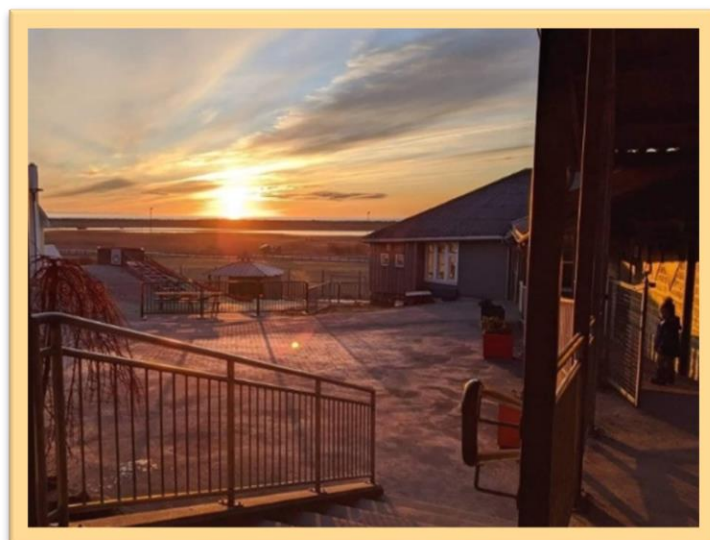
Vi i Borhaug barnehage skal være en trafikksikker barnehage, og vi har egen tiltaksplan, og vi følger Trygg trafikk og Farsund kommunes rutiner for trafikkopplæring og sikkerhet.

På høstens foreldremøte er trafikk ett eget punkt, der vi minner alle om de huskereglene vi har i forbindelse med parkering, henting og levering.

- ♦ Ryggerregel – rygg inn når du parkerer, da er det større oversikt når du skal ut igjen.
- ♦ Lukk ALLTID porten – uten unntak.
- ♦ Ikke la barna prøve å åpne porten og heller ikke klatre på porten.
 - Da kan barna tro at det er lov, og prøve å klatre ut av barnehagen.
- ♦ Ikke la bilen svive på tomgang – både med tanke på miljø og sikkerhet.
- ♦ Kjøre seint inn og ut til parkeringsplassen.
- ♦ Feste barna i godkjent sikkerhetsutstyr i bilen

Les mer om trafikksikkerhet:

<https://www.tryggtrafikk.no/barnehage/>

La meg sitte på et fang
mens jeg er liten
så jeg kan gå oppreist
når jeg er stor

La meg gråte ved et kinn
mens jeg er barn
så jeg kan tørke tårer
når jeg er voksen

La meg holde ei hand
mens jeg er svak
så jeg kan holde hender
når jeg er sterkere

La meg ha en barndom
Jeg trenger trygg niste for å vokse